

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1.

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών ενοιών:

- α. φιλελεύθερα κινήματα (19ος αιώνας).
- β. δόγμα Μονρόε.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Α2.

Να χαρακτηρίσετε τις ιστορικές πληροφορίες που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε περίπτωση:

- α. Το συνέδριο ειρήνης της Βιέννης πραγματοποιήθηκε το 1816 από τους ηγεμόνες της Ευρώπης που επεδίωκαν να παλινορθώσουν το παλαιό καθεστώς (ancien regime).
- β. Ο Ιωάννης Καποδίστριας αρνήθηκε να αναλάβει την ηγεσία της ελληνικής επανάστασης, επειδή έκρινε πως οι περιστάσεις δεν ευνοούσαν ένα τέτοιο εγχείρημα.
- γ. Στη μάχη στο Γαλάτσι οι Έλληνες ηττήθηκαν αλλά προκάλεσαν σοβαρές απώλειες στις υπέρτερες τουρκικές δυνάμεις.
- δ. Ο Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄ απαγχονίστηκε τον Μάιο του 1821.
- ε. Η γερούσια της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδος λεγόταν «Άρειος Πάγος».

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Β1

Α. Να αναφερθείτε στο κίνημα στο Γουδί και την πρόσκληση που απηύθυνε στον Ελευθέριο Βενιζέλο. (Μονάδες 12)

Β. Ο Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος και η Συνθήκη του Βουκουρεστίου.

(Μονάδες 13)

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θ Ε Μ Α Γ 1

Με βάση τα ακόλουθα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να προσδιορίσετε το χαρακτήρα της Επανάστασης των Ελλήνων το 1821. (Μονάδες 25)

Κείμενο Α'

Το ζήτημα περιπλεκόταν ακόμα πιο πολύ από τον ειδικό και πολύπλοκο/χαρακτήρα του ελληνικού κινήματος. Βέβαια, ήταν ένα κίνημα εθνικό αλλά και κίνημα ενός χριστιανικού λαού ενάντια στον μουσουλμάνο κατακτητή, του οποίου δεν ήταν εύκολο να υποστηριχθεί η νομιμότητα. Τέλος, ήταν κίνημα ενός λαού που σ' εκείνη τη ρομαντική εποχή και μόνο το άκουσμα του ονόματός του είχε τόση δύναμη υποβλητική που ξεσήκωσε ομόφωνα την παγκόσμια κοινή γνώμη οποία οι κυβερνήσεις, ακόμα και οι πιο απολυταρχικές, έπρεπε να υπολογίζουν. Οι φιλελεύθεροι όλων των χωρών, εκείνοι που πρώτοι ξεσήκωσαν φιλελληνικό ρεύμα, πρόβαλλαν κυρίως τον εθνικοαπελευθερωτικό χαρακτήρα νέου κινήματος. Ο αγώνας των Ελλήνων ήταν και δικός τους αγώνας και έπαιρνε χαρακτήρα εκδίκησης ενάντια στις αντιδραστικές δυνάμεις που είχαν καταστείλει/ τα ευρωπαϊκά απελευθερωτικά κινήματα. Οι άνθρωποι των γραμμάτων πάλλι/ονειρεύονταν την ανάσταση της κλασικής Ελλάδας ενώ οι συντηρητικοί και οι βασιλόφρονες, που βλέπανε πίσω απ' την ελληνική εξέγερση τις ραδιουργίες των φιλελευθέρων, απέφευγαν αρχικά να άρουν τη θέση ή παρέμεναν-εχθρικοί. Τελικά όμως, η ελληνική υπόθεση κέρδισε ένα μεγάλο τμήμα τους, προτάσσοντας τον χριστιανικό χαρακτήρα του κινήματος, χωρίς ωστόσο και να εγκαταλείψουν την πολεμική τους ενάντια στους φιλελευθέρους. Έτσι, η/ελληνική υπόθεση αποτελούσε ένα θέμα εσωτερικής διαμάχης ανάμεσα στις ανταγωνιζόμενες κοινωνικές δυνάμεις των χωρών της Ευρώπης. V1

Νίκος Σβορώνος, *Ανάλεκτα Νεοελληνικής Ιστορίας*, Θεμέλιο (4)1995, σ.232-233.

Κείμενο Β'

Επιστολή Αδ. Κοραή προς Αλ.Υψηλάντη 20/6/1821

[...] ο λόγος είναι για την οικοδόμηση νέου πολιτεύματος, θεμελιωμένου στην ευνομία [...] και παλαιοί και νέοι φιλόσοφοι όλοι συμφωνούν ότι βάση της πολιτείας είναι η ευνομία. Συμφωνούν ακόμα και σε τούτο: ότι η ευνομία δεν μπορεί να στερεωθεί χωρίς ισονομία, στην οποία όλοι χωρίς εξαίρεση να κυβερνώνται από τους ίδιους νόμους, όλοι-επίσης να τιμωρούνται, όταν τους

παραβαίνουν, και όλοι να παίρνουν τις ίδιες αμοιβές και ωφέλειες από αυτούς (τους νόμους). Καθώς καθένας συνεργάζεται για το κοινό συμφέρον, η λέξη "προνόμιο" ταραξίζει όσους το ακούν ως πολιτική βλασφημία. Όλοι επιδιώκουν την ευδαιμονία και η ίδια επιθυμία ξεσήκωσε και τους Γραικούς (τους Έλληνες) κατά του άγριου τυράννου, ο οποίος είχε εξορίσει από την Ελλάδα όλα τα μέσα της ευδαιμονίας.

Ελεύθερα διασκευασμένο κείμενο από το βιβλίο : Π. Μ. Κοντογιάννη,
"Επιστολαί ανέκδοτοι Κοραή και προς Κοραήν", *Περιοδικό Χιακά*
Χρονικά, τ.5, σελ. 31-3

Θ Ε Μ Α Γ 2

Με βάση τα ακόλουθα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στα κυριότερα κινήματα στην Ευρώπη κατά το πρώτο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα. (Μονάδες 25).

1. ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΤΩΝ ΚΑΡΜΠΟΝΑΡΩΝ

«Τα σύνορα των ιδιοκτησιών θα εξαλειφθούν, όλες οι ιδιοκτησίες θα συναποτελέσουν κοινό πλούτο και η μία και μοναδική πατρίδα, η ευγενέστερη από τις μητέρες, θα προμηθεύει τροφή, παιδεία και εργασία σε όλο το σώμα των αγαπημένων και ελεύθερων παιδιών της. Αυτή είναι η λύτρωση στην οποία θα καταφύγουν οι συνετοί. Αυτή είναι η αληθινή αναδημιουργία της Ιερουσαλήμ. Αυτό είναι το μαυιφέστο και η αναπόφευκτη απόφαση του Υπέρτατου Όντος».

M.J. Cohen - John Major, *History in Quotations*, Λονδίνο, Cassel, 2004,
σ. 547: 6.

2. Ο Σιμόν Μπολιβάρ, ήρωας τον απελευθερωτικού κινήματος της Λατινικής Αμερικής, κατά των Ισπανών αποικιοκρατών.

«Η επιτυχία θα στέψει τις προσπάθειές μας, γιατί η μοίρα της Αμερικής έχει αμετάκλητα παγιωθεί. Ο δεσμός που τη συνέδεε με την Ισπανία κόπηκε...Το μίσος που η Χερσόνησος (:η Ιβηρική) μας ενέπνευσε είναι μεγαλύτερο κι απ' τον ωκεανό (:τον Ατλαντικό) που μας χωρίζει. Θα ήταν λιγότερο δύσκολο να ενώσει κανείς τις δυο ηπείρους από το να συμφιλιώσει τα πνεύματα των δύο χωρών. υποφέραμε τα πάντα στα χέρια αυτής της αφύσικης μητριάς- της Ισπανίας. Το παραπέτασμα έχει πια σκιστεί σε κομμάτια. Μπορούμε τώρα να αντικρύσουμε το φως· θέλουν όμως να μας ξαναβουτήξουν στο σκοτάδι. Οι αλυσίδες μας έσπασαν και ελευθερωθήκαμε. Αλλά οι εχθροί μας θέλουν να μας ξανασκλαβώσουν πάλι. Για το λόγο αυτό η Αμερική (:η Λατινική Αμερική) αγωνίζεται απελπισμένα, και σπάνια η απελπισία δεν στέφεται από τη νίκη».

M. I. Cohen - John Major, *ό.π.*, σ. 545: 4